

tare a bunurilor publice, în folos personal. Și asta nu pentru că e conflict între formă și fond, ci fiindcă valoarea fondului nostru original este inferioară și nu s'a înălțat încă la o înțelegere mai largă.

Cu alte cuvinte origina răului stă în individ, în substanța personală a contimporanilor. Cu această substanță ei ar fi mînuit prost chiar și vechile forme, pe cari unii le depling. Dacă, printr'o minune oarecare, s'ar fi păstrat aici la noi instituțiile lui *Vasile Lupu*; dacă am fi rămas la bresle și la justiția populară; dacă în loc de prefecuri am fi mai avut pircălăbii, dacă deci așazisul conflict între formă și fond n'ar fi existat, am fi scăpat de incorectitudine, de tembelism și de neseriozitate? Oare azi dacă ar mai fi vornici, aceia ar face altăceva decît subsecretarii noștri de stat și alte fețe administrative din zilele noastre? Nu cred. Trebuie să fim bravi și să recunoaștem deschis: calitatea noastră inferioară ne-a făcut să strîmbăm și fondul și forma instituțiilor adoptate. Impotriva acestei strîmbăciuni nu se poate lupta decît silindu-ne să ieșim din inferioritate: *cultivîndu-ne*. Și acesta a fost marele merit al Junimii, dincolo de orice altă explicație: ea a prețuit cultura mai presus decît orice și a ținut ca această cultură să fie *serioasă*, adică deplină și exactă. Așa ceva trebuie să luptăm și azi să avem. Și pentru așa ceva ne legăm azi spiritul nostru de acel al Junimei mai mult decît oricînd. P. Gr.

Comemorarea lui Asachi la București.

„Cercul Ieșenilor“ a comemorat la Ateneul Român din București, cu deosebită solemnitate, Duminică 3 Mai, odată cu centenarul Academiei Mihăilene, pe marele cărturar și pionier al culturii naționale, Gh. Asachi. Cu acest prilej s'a organizat, în rotonda Ateneului și o mică expoziție retrospectivă de stampe, litografiile și cărți privitoare la viața și activitatea lui Gh. Asachi.

Seria cuvîntărilor a fost deschisă de d-l Trancu-Iași, președintele „Cercului Ieșenilor“, care a arătat datoria de a sărbători, odată cu Academia Mihăileană, și pe acei oameni de înaltă cultură, cari i-au dat viață și au ajutat-o să propășească.

Gheorghe Asachi a fost, în primul rînd, printre aceștia.

S'a oferit apoi prezidenția D-lui profesor N. Iorga, care, vorbind în numele Universității din București, spune că D-sa a reabilitat pe Gh. Asachi, a cărui operă a fost editată, în parte, la Vălenii de Munte, acum douăzeci și cinci de ani, punînd în lumină însemnătatea epocii de cultură, în fruntea căreia se găsea Gh. Asachi, acum o sută de ani. Din Italia lui Alfieri și Monti, în deosebi, a adus Gh. Asachi, în Moldova noastră fanariotizată, acel spirit nou roman, de logică și claritate în fond; de măsuri și armonie în formă, care avea să regenereze cultura noastră națională.

Urmează apoi rînd pe rînd, D-nii prof. Kirîțescu, directorul învățămîntului superior, în numele Ministerului Instrucțiunii publice, D-l I. Simionescu, din partea Academiei Romîne, D-l prof. Vasilescu-Karpen, rectorul școlii politehnice, D-l prof. Stamboliu, din partea Liceului Național și a primăriei Municipiului Iași, D-l Gr. Taușan, delegat de Sindicatul Ziariștilor, D-l Petre Comarnescu, în numele direcțiunii generale a teatrelor, omagînd cu toții memoria lui Gh. Asachi. Universitatea din Iași a fost reprezentată prin D-l prof. Ilie Minea.

Toți vorbitorii au scos în relief multipla și complexa seriozitate a lui Gh. Asachi, creator și îndrumător pe atâtea tărîmuri culturale.

Contemporan lui Gh. Lazăr, dar superior acestuia prin temperamentul său ponderat, spiritul său organizator și mult mai fecund în scrisul său, într'o viață cu mult mai bogată. Gh. Asachi a dat prima impulsione învățămîntului superior și național în Moldova, singurul existent atunci pe tot întinsul pămîntului românesc, a scos din școala sa dela Trei-Sfetitele, la 1819 cea întâi serie de ingineri hotarnici, dintre cari Scarlat Oswald și Fotachi Gheju, au practicat această meserie pînă la sfîrșitul vieții lor; „a paradosit” el însuși „științele trebuincioase unui inginer politicesc”; a completat cadrele învățămîntului cu dascăli aduși din Ardeal; a întemeiat cea dintîi gazetă „Albina romînească” la 1829; a fondat institutul de editură „Albina”, unde a tipărit cărți și manuale de „*cultură romînească*”; a jucat cea dintîi piesă de teatru în romînește, cu „Mirtil și Hloe”, în casele hatmanului Ghica Costache, din Iași; în sfîrșit a fost, peste tot, un mare deschizător de drumuri nouă în ogorul, nedestelenit încă, al culturai noastre naționale de acum o sută de ani.

D-l Trancu-Iași, la sfîrșit, a evocat pe Gh. Asachi, care, din tinerețele sale se dusesse la Roma „ca să studieze România chiar la Uricul ei și să se ocupe și de minunile cu care natura și artele s'au îndăruit”.

Amintește de marea iubire nobilă, care l-a urmărit pînă la sfîrșitul vieții, pe care a nutrit-o pentru Bianca Milesi — „nesupusa Leucă” pe care așa de des o cîntă în versurile sale lirice. „La nostra adorata musa Leuca la quale mi ispirò dei sentimenti nobili et l'estro poetico nei mei componimenti et poi quei Romano-dacico”.

Corul Conservatorului „Cezar Franck” condus de D-l Ștefan Popescu, executînd frumoase bucăți corale romînești, a încheiat solemnitatea dela Ateneu. **C. Stamboliu.**

Surorile milostive.

Intre lucrurile bune și frumoase din Iași, despre care avem datoria să vorbim tocmai pentru că nu toate cele de azi își pot însuși asemenea epitete, trebuie să așezăm instituția destul de nouă a „surorilor de ocrotire”.

Școala aceasta chiamă la ea tinere elemente feminine, care trebuie să se prezinte cu suficientă instrucțiune (cursul liceal), cu sănătate și forță fizică desăvîrșită, cu înfățișare agreabilă. Rostul lor, în viața de azi, e să cerceteze și să aline suferința. Insușindu-și principiile igienice și practicile de îngrijire medicală, datoria lor primă e să pătrundă în popor, acolo unde suferința și mizeria sînt mai mari, să descopere și să stabilească mai ales focarele bolilor sociale — în deosebi tuberculoza — întocmind anchete și punînd familiile contaminate pe fișe științifice și propagînd în același timp învățăturile și mijloacele de apărare contra flagelului. Surorile de ocrotire ies și în afara aglomerațiilor orășenești și duc sfatul și mîngîierea în sate.

Absolventele acestui Institut, după cursuri serioase și practică în spitale, ajung într'o situație destul de modest remunerată. Nu despre aceasta poate fi vorba. D-na Zina Costrîș, călăuzitoarea și însuflețitoarea acestor admirabile ființe, a știut să puie chestia pe alt plan. Tinerele domnișoare care se devotează practicii bunului Samarinean răspund la o chemare a milei și a jertfei. Instituția nu dă atît diplome, cit înalță sufletele întru iu-